

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Адміністративна реформа – це вид державно-управлінської реформи, що передбачає реформування публічної адміністрації, зокрема зміни системи виконавчої влади та місцевого самоврядування, модернізацію адміністративно-територіального устрою, удосконалення співвідношення централізації та децентралізації, реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, розвиток системи зовнішнього, передусім судового, контролю за органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, перегляд взаємовідносин цих органів із громадянами. Адміністративна реформа за цільовим спрямуванням має бути підпорядкована завданням створення систем державного управління і місцевого самоврядування, які сприяють підвищенню якості життя громадян країни, прогнозують і попереджають виникнення суспільних проблем, дієво служать громадянам, забезпечують вироблення і реалізацію стратегії суспільного розвитку.

Адміністративно-територіальна одиниця – територія, основними ознаками якої є: 1) чітко визначені межі території; 2) наявність управлінської діяльності (міські держадміністрації та місцеве самоврядування).

Адміністративно-територіальний устрій України – розподіл території держави на певні частини з метою раціональної організації управління народним господарством і соціально-культурним будівництвом на місцях.

Адміністрування – управлінська діяльність посадових осіб, що має чітко регламентовані функції. Адміністрування в перекладі з англійської мови означає: управління; адміністрація; урядування. Існує поділ на управлінця-лідера й управлінця-адміністратора. Адміністрування означає діяльність управлінця адміністратора.

Апарат держави – це конституційно передбачена та юридично впорядкована система державно-владних структур, наділених визначеними повноваженнями представницького, управлінського та судового характеру, через які безпосередньо здійснюється державна влада, реалізуються функції держави.

Апарат державного управління – сукупність закладів, організацій, їхніх працівників, які обслуговують сферу державного управління всіх рівнів.

Апарат органів виконавчої влади – організаційно поєднана сукупність структурних підрозділів і посад для здійснення консультативних чи обслуговуючих функцій щодо виконання відповідними органами закріплених за ними повноважень (компетенцій).

Бюджетний менеджмент – це сукупність взаємозалежних дій, прийомів і методів, які спрямовані на управління бюджетними ресурсами і відносинами, що виникають у процесі руху бюджетних потоків.

Бюджетне планування – це комплекс організаційно-технічних, методичних і методологічних заходів щодо визначення доходів і витрат бюджету в ході їхнього складання, розгляду і затвердження.

Бюджетний процес – це регламентована законом правова діяльність, пов'язана із складанням, розглядом, затвердженням бюджетів, їхнім виконанням, розглядом звітів про виконання бюджетів, що становлять бюджетну систему України.

Бюджетний регламент – це документ, у якому визначаються порядок і строки складання, розгляду і затвердження бюджету, а також організація його виконання.

Виключна (морська) економічна зона України – морські райони, зовні прилеглі до територіального моря України, включаючи райони навколо островів, що їй належать.

Виконавчі органи (виконавчі комітети) – це органи, що створюються місцевою (сільською, селищною, міською) радою і складаються із службовців органів місцевого самоврядування.

Виробнича інфраструктура регіону – це сукупність галузей, тобто організаційно відокремлених об'єктів, які забезпечують розвиток суспільного виробництва. До неї входять: енергетична інфраструктура, транспортна система та інформаційна інфраструктура регіону.

Відповідальність державної влади – це покладений на державу обов'язок відповідати за управління суспільством, що існує у двох вимірах: 1) перед міжнародним співтовариством, насамперед на основі міжнародних договорів та інших норм міжнародного права; 2) перед громадянами. У другому вимірі виділяють відповідальність позитивну і юридичну. Позитивна відповідальність державної влади є відображенням об'єктивно існуючої потреби в узгодженні, упорядкуванні дій суб'єктів суспільних відносин. Юридична відповідальність державної влади пов'язана із застосуванням примусових заходів, тобто у визнанні винним негативних наслідків або обмеженні його інтересів.

Влада – здатність і можливість особи, соціальної групи, інституту, організації провадити свою волю через певні засоби та канали впливу на діяльність і поведінку людей, їх спільності. Сутнісно владою є відносини управління (керівництва), панування, підпорядкування, покори.

Влада виконавча – один із видів державної влади, який здійснюється системою спеціалізованих державних органів, покликаних забезпечити практичну реалізацію відображеної в законах загальнодержавної волі.

Голова сільський, селищний, міський – посадова особа територіальної громади, яка наділена владними повноваженнями щодо організації діяльності органів місцевого самоврядування.

Господарство регіону – це багатопланове господарство, структуру якого можна розглядати за такими ознаками: за сферами (виробнича і невиробнича), за галузями цих сфер, за формами власності та управління.

Громадські ради – консультативно-дорадчі інституції, які утворюються при органах публічної влади з метою представництва інтересів громадськості та врахування їх у діяльності цих органів.

Депутат місцевої ради (депутат сільської, селищної, міської, районної у місті, районної, обласної ради) – представник інтересів територіальної громади, села, селища, міста чи їх громад, який відповідно до чинного законодавства України обирається на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування на термін, встановлений Конституцією України.

Держава – особлива форма організації суспільства, що характеризується суверенною владою, політичним і публічним характером, реалізацією своїх повноважень на певній території через діяльність спеціально створених органів та організацій, наданням своїм рішенням обов'язкової правової форми, установленням податків з метою ефективного функціонування механізму влади та реалізацією загальносоціальних повноважень.

Державна влада – право, здатність та можливість держави впливати на діяльність, поведінку людей, соціальних груп, зрештою, на діяльність суспільства в цілому.

Державна регіональна політика – це напрям державної політики, спрямованої на забезпечення оптимального узгодження загальнодержавних цілей та інтересів з особливостями розвитку окремих регіонів.

Державна регіональна фінансова політика розглядається як система заходів, що здійснюється центральною владою з метою управління процесом утворення, розподілу, перерозподілу та використання фінансових ресурсів держави в адміністративно-територіальних одиницях.

Державне регулювання в умовах ринкової економіки – вплив держави на економічну систему, спрямований на досягнення цілей її економічної політики в умовах ринкової економіки.

Державна служба – це професійна діяльність осіб, що займають посади в державних органах та їх апараті щодо практичного виконання завдань і функцій держави та одержують заробітну плату за рахунок державних коштів.

Державне управління – діяльність держави (органів державної влади), спрямована на створення умов для якнайповнішої реалізації функцій держави, основних прав і свобод громадян, узгодження різноманітних груп інтересів у суспільстві та між державою і суспільством, забезпечення суспільного розвитку відповідними ресурсами.

Державна установа – неприбуткова державна організація, створена в розпорядчому порядку компетентним органом державної влади для здійснення управлінських, соціально-культурних, господарських або інших функцій.

Державно-управлінський процес – свідома і цілеспрямована послідовна діяльність, пов'язана з реалізацією державно-владних повноважень суб'єктами державного управління, унаслідок чого відбувається зміна суспільних станів, подій і явищ.

Діагностика соціальна – оцінка, визначення, розпізнавання, опис стану соціального об'єкту – групи, процесу, явища, інституту за певними показниками та ідентифікація його стану з певним класом чи типом соціальних явищ. Діагностика соціальна одним із видів аналізу (діагнозу) соціальних (міжлюдських) відносин, соціальної реальності, що ґрунтується на методах комплексного кількісно-якісного її вивчення шляхом отримання інформації про діагностований об'єкт у результаті аналізу статистичних даних, соціологічних обстежень та експертних оцінок.

Діалог соціальний – усі види переговорів, консультацій або просто обміну інформацією між представниками урядів, роботодавців і працівників, чи серед представників уряду, роботодавців і працівників із питань, що становлять взаємний інтерес у сфері економічної та соціальної політики.

Екологічна безпека – це процес управління системою національної безпеки, за якого державними і недержавними інституціями забезпечується екологічна рівновага і гарантується захист середовища проживання населення країни і біосфери в цілому, атмосфери, гідросфери, літосфери і космосфери, видового складу тваринного і рослинного світу, природних ресурсів, збереження здоров'я і життєдіяльності людей і виключаються віддалені наслідки цього впливу для теперішнього і майбутніх поколінь.

Екологічна безпека регіону – це стан навколишнього середовища, що забезпечує запобігання погіршенню екологічної ситуації й виникненню небезпечних ситуацій для здоров'я людини в регіоні.

Екологічний маркетинг – це система заходів щодо оптимізації екологічної складової регіонального розвитку.

Екологічні зони – це територіальні одиниці, які характеризуються спеціальними умовами функціонування та охорони навколишнього середовища.

Еколого-економічний збалансований розвиток – це історично й соціально обумовлений багатогранний процес, що припускає збереження певних пропорцій між основними складовими територіальних систем і забезпечує стабільність у кожній конкретно взятій момент часу з метою створення комфортних умов життєдіяльності населення.

Економічна самостійність регіону – це стан регіональної системи, при якому органи місцевого самоврядування розробляють і здійснюють стратегію і тактику вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем розвитку регіону.

Економічна система – субординована сукупність організаційних форм та інституцій, у межах яких складаються певні виробничі відносини, відбувається господарська діяльність людей через механізми її координації і регулювання з метою досягнення максимального ефекту від використання закладених в економічному устрої можливостей.

Економічне районування – це науково обґрунтований розподіл країни на економічні райони, які склалися історично або формуються в процесі розвитку продуктивних сил на основі суспільного поділу праці.

Електронне урядування – використання інформаційних і комунікативних технологій в органах державного управління для вдосконалення його функціонування та надання електронними засобами адміністративних послуг усім категоріям, громадянам, приватним структурам, а також їх інформування про роботу державних органів, що робить максимально простим і доступним щоденне спілкування громадян і бізнесових структур з офіційними установами.

Закон – нормативно правовий акт вищої юридичної сили, який регулює найбільш важливі суспільні відносини та приймається в особливому порядку органом законодавчої влади або громадянами держави на референдумі.

Законодавча влада – це делегована народом своїм представникам у парламенті державна влада, що має виключне право приймати закони.

Звернення громадян – особисті або групові (колективні) звернення громадян у письмовій чи усній формі до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, до засобів масової інформації та посадових осіб. У законодавстві України всі звернення громадян умовно поділено на три групи: пропозиції (зауваження), заяви (клопотання), скарги.

Зона екологічного лиха – це територія, в межах якої відбулися стійкі негативні, несумісні з життєдіяльністю людини, зміни навколишнього середовища.

Зона надзвичайної екологічної ситуації виникає, коли на окремій місцевості зміни навколишнього природного середовища потребують низки надзвичайних заходів з боку держави.

Зони природної охорони – це територія, яка встановлюється для прикриття, охорони і захисту державного кордону, морського узбережжя, острівних зон, важливих об'єктів і комунікацій, а також режимні територіальні одиниці.

Ієрархія у соціальному управлінні – багаторівнева впорядкованість управлінських структур різних рівнів за схемою ієрархії.

Імперія (від лат. *imperium* – влада, сильний, могутній) – форма державного устрою, яка характеризується об'єднанням національно-територіальних або адміністративно-територіальних утворень, що позбавлені суверенітету, під владою метрополії, що наділена суверенітетом, і взаємодії між ними за принципами «метрополія – колонія» або «периферія – центр».

Інституалізація – утворення стабільних зразків соціальної взаємодії, основаних на формалізованих правилах, законах, звичаях і ритуалах. Інституалізація слугує закріпленню практик чи сфери суспільних відносин у вигляді законів чи соціальної норми, прийнятного порядку.

Кластер – об'єднання постачальників, виробників, споживачів, елементи промислової інфраструктури, дослідницьких інститутів, взаємопов'язаних в процесі створення доданої вартості.

Конституція – це основний закон держави, який закріплює основи державного і суспільного ладу, форми правління і державний устрій, правовий статус особи, принципи виборчої системи, порядок формування і компетенцію основних державних органів.

Конфедерація – союз незалежних держав, які об'єднуються на певний час для досягнення спільної мети.

Конфлікт соціальний – 1) зіткнення двох або більше сил, спрямованих на забезпечення своїх інтересів в умовах протидії; 2) взаємна і відкрита боротьба соціальних суб'єктів, яка викликана незбігаючими (різними і протилежними) інтересами із-за необхідних їм благ.

Курортні зони – зони, які мають особливе рекреаційне значення, і це визначає їх економічну спеціалізацію.

Логістика – управління матеріальними, інформаційними, фінансовими, торговельними, комерційними, сервісними та іншими потоками у мікро-, мезо-, макроекономічних та глобальних мережах з метою налагодження ритмічності, координації, передбачуваності, гарантованості транспортування, зберігання, страхування продукції, скорочення запасів, зниження витрат на зберігання і транспортування товарів та послуг.

Менталітет – стійкий спосіб світосприйняття, що формується в певному соціокультурному середовищі, обумовлює форму реагування суб'єкта на різні соціальні подразники, має колективний прояв, впливає на політико-правовий режим державного устрою та процеси державотворення.

Міжбюджетні відносини – це відносини між державою, АРК і місцевим самоврядуванням із приводу забезпечення відповідних бюджетів фінансовими ресурсами, необхідними для виконання функцій, передбачених Конституцією і законами України.

Міжбюджетні трансферти – це кошти, які безоплатно й безповоротно передаються з одного бюджету до іншого.

Міжгалузевий комплекс – це об'єктивно існуюче явище, яке виступає у формі пов'язаних у певному відношенні галузей (підгалузей, видів діяльності) окремої території.

Місто – населений пункт, який виконує промислові, транспортні, культурні, торгові й адміністративні функції, а його населення складається переважно з осіб, зайнятих у промисловості, службовців та членів їх сімей.

Міська агломерація – компактне скупчення навколо певного міста ряду населених пунктів, які зближені, зростаються і об'єднані в єдине ціле інтенсивними господарськими, трудовими, культурно-побутовими, рекреаційними зв'язками.

Міський маркетинг містить у собі розробку і реалізацію довгострокової концепції комплексного розвитку економіки і соціальної сфери міста.

Місцева рада – це виборний, представницький орган системи місцевого самоврядування, наділений правом представляти інтереси територіальної громади і здійснювати від їх імені повноваження місцевого самоврядування. Ради складаються з депутатів місцевих рад, які обираються громадянами на певний строк.

Міське самоврядування – це право територіальної громади самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Місцевий економічний розвиток – це базоване на громаді, підтримане владою, комерційно зорієнтоване намагання покращити якість життя для громадян.

Надзвичайний стан – виняткова ситуація, коли під загрозою перебуває «життя нації», офіційно проголошується державою і визначається як правовий режим, пов'язаний із розширенням повноважень органів державної влади та обмеженням політичних свобод громадян. Може бути введений не більш як на тридцять днів.

Об'єднання громадян – добровільне громадське формування, створене на основі єдності інтересів для спільної реалізації громадянами своїх прав і свобод.

Організаційна структура – це внутрішньосистемний порядок, форма організаційних відносин та елементів. Організаційна структура створюється суб'єктом управління для оптимізації зв'язків і відносин. Організаційна структура завжди формальна і закріплена правовими нормами, в яких відображаються всі її основні характеристики й елементи, а саме: поділ (спеціалізація) праці за посадами; групування посад за підрозділами (відділ, бюро); склад посад і підрозділів; компетенція та ієрархія посад; порядок зв'язків між посадами, підрозділами.

Організація в державному управлінні – ефективний розподіл різних функцій управління між спеціалізованими органами влади, тобто їх функціональна спеціалізація.

Повноваження державно-владні – це сукупність прав і обов'язків державних органів, а також посадових та інших осіб, закріплені за ними у встановленому законодавством порядку повноваження щодо прийняття обов'язкових до виконання рішень і забезпечення їх здійснення тими, кому вони адресовані.

Посада – визначена структурою і штатним розписом первинна структурна одиниця державного органу та його апарату, на яку покладено встановлене нормативними актами коло службових повноважень.

Потреби – певні внутрішні спонукальні мотиви діяльності людей.

Правосуддя – самостійний вид державної діяльності, виключно судова діяльність, від імені держави, на підставі чинного законодавства України, шляхом розгляду і вирішення в судових засіданнях адміністративних, господарських, цивільних справ стосовно спорів про права та інтереси громадян.

Природні умови – це тіла й сили природи, які за певного рівня розвитку продуктивних сил є істотними для життя та діяльності людського суспільства у виробничій і невиробничій сферах.

Природні ресурси – це тіла й сили, які на певному рівні розвитку продуктивних сил і вивченості можуть бути використані для задоволення потреб людського суспільства у формі безпосередньої участі в матеріальній діяльності.

Природно-заповідні зони – ділянки суходолу або водного простору, природні комплекси яких мають особливе природоохоронне, наукове, рекреаційне, естетичне значення, а також прилегла охоронна територія.

Природно-ресурсний потенціал регіону – це сукупність усіх природних засобів, які є і можуть бути мобілізовані, використані для досягнення певної мети.

Процес – послідовна зміна станів, стадій, етапів або певних явищ, яка відбувається закономірним порядком; хід розвитку чого-небудь; сукупність послідовних дій, засобів, спрямованих на досягнення певного результату.

Профілювання – це цілеспрямована зміна структури народного господарства міста в напрямку збільшення частки галузей і виробництв, що максимально відповідають економічним регіональним факторам виробництва й задовольняють вимоги раціонального народногосподарського поділу праці.

Регіон – це складна система, що включає такі структурні елементи, як природне середовище, виробничу й соціальну сфери.

Регіональна політика держави – сфера діяльності з управління політичним, економічним, соціальним та екологічним розвитком країни в просторовому, регіональному аспекті, яка віддзеркалює відносини між державою і регіоном та регіонів між собою.

Регіональне управління – це управління відтворювальними процесами, локалізованими на конкретній території.

Регіональний прогноз – це дослідження перспектив розвитку регіону, що носить попередній характер і містить гіпотези про напрямки розвитку й майбутній стан регіону в цілому й окремих його складових.

Регіональний ринок розглядається як територіальна організація сфери обігу, де відбувається узгодження інтересів споживачів і виробників.

Ресурси суспільного управління – це наявні матеріальні, духовні, енергетичні та інші реальні можливості, які суб'єкти суспільного управління використовують для забезпечення керованості інших учасників суспільних відносин з метою досягнення цілей розвитку.

Рівень економічного розвитку – показники розвитку економіки країни, що включають дані про сукупний суспільний продукт, національний дохід на душу населення, використання природних ресурсів, організацію і ефективність економіки.

Рівень життя – це система кількісних і якісних показників загального споживання населенням природних, матеріальних і духовних благ і ступінь задоволення потреб у цих благах на даному етапі суспільного виробництва й виробничих відносин.

Село – поселення, в якому населення зайняте переважно в сільському господарстві.

Система державного управління – це цілісна система управління, яка органічно поєднує у своєму складі: суб'єкт управління (керуючу систему); об'єкт управління (керовану систему); всю сукупність різноманітних зв'язків, які при цьому здійснюються (систему управлінських відносин щодо їх взаємодії).

Система управління – множина елементів, які перебувають у відносинах і зв'язках один з одним і створюють певну цілісність, єдність.

Система регіонального розселення – це сукупність поселень, які об'єднані цілісністю наявних економічних зв'язків, які ґрунтуються на адміністративних, виробничих, культурно-побутових передумовах і чинниках. За специфікою умов життя розрізняють розселення міське і сільське.

Соціальна безпека – певний стан захищеності життєво важливих інтересів особи, соціальних та етнокультурних груп, суспільства та держави, який забезпечують відповідною сукупністю політичних, правових, економічних, ідеологічних та організаційних заходів, що уможливають збереження існуючого в суспільстві конституційного ладу, політичної і соціальної стабільності, запобігають їхньому послабленню.

Соціальна відповідальність – міра відповідності дій соціальних суб'єктів (держави, соціальних груп, особистостей) взаємним вимогам, діючим правовим та іншим суспільним нормам, загальним інтересам.

Соціальна держава – тип держави, яка проводить державну політику, спрямовану на забезпечення прав і свобод людини і насамперед соціальних прав, досягнення високого рівня добробуту населення, забезпечення соціальної безпеки суспільства, задоволення соціальних потреб, створення умов для реалізації особистістю свого соціального потенціалу.

Соціальна інфраструктура – це сукупність або комплекс галузей, призначенням яких у суспільному поділі праці є задоволення потреб населення у соціально-побутових і соціально-духовних послугах.

Соціальне партнерство – це система правових і організаційних норм, принципів, структур, процедур, які спрямовані на забезпечення взаємодії між найманими працівниками, роботодавцями, державними органами влади в регулюванні соціально-трудова відносин на національному, галузевому, регіональному рівні та на рівні підприємства (організації).

Соціальне регулювання – це регулювання, яке покликане слугувати соціальним цілям і переважно здійснюються у сферах: охорони здоров'я, захисту довкілля, захисту споживачів, інформатизації суспільства та розвитку культури.

Соціальний порядок – це такі умови існування, за яких формуються, підтримуються й руйнуються різні зразки соціальної організації, що представлені сукупністю інститутів та засобів їх впливу на соціальне життя.

Соціальний розвиток суспільства – зміна суспільства внаслідок соціальних процесів, у ході яких відбуваються кількісні і якісні перетворення соціальної системи, що приводять до якісно нового стану суспільства.

Соціальні відносини – відносини між соціальними групами з приводу їх становища та ролі в суспільстві, способу та устрою життя.

Соціальні послуги – комплекс правових, економічних, психологічних, освітніх, медичних, реабілітаційних та інших заходів, спрямованих на окремі соціальні групи чи індивідів, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги, з метою поліпшення або відтворення їх життєдіяльності, соціальної адаптації та повернення до повноцінного життя.

Соціально-економічна система – це цілісне утворення, основними елементами якого є люди, а також їхні стійкі зв'язки, взаємодії і стосунки.

Спеціальна (вільна) економічна зона – територія, на якій діє спеціальний правовий режим економічної діяльності, і яка має особливий юридичний і митно-економічний статус.

Стандарт соціальний – це встановлені законами, іншими нормативно-правовими актами нормативи, або їх комплекс, на базі яких визначаються рівні основних державних соціальних гарантій.

Суб'єкти державної регіональної політики – це вищі державні органи, центральні і місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, які в межах своєї компетенції забезпечують регіональний соціально-економічний розвиток.

Тенденції розвитку державного управління – основні напрями змін складових державного управління під впливом тенденцій і факторів суспільного розвитку.

Територіальна громада – зумовлена спільними територією проживання, потребами та інтересами спільнота людей, яка включає жителів села (іноді добровільно об'єднаних в сільську громаду жителів кількох сіл), селища чи міста.

Територіальне планування – це органічна складова частина планування економічного й соціального розвитку країни, що відображає специфічний просторовий аспект відтворення матеріальних благ, робочої сили, виробничих відносин і вирішення проблем соціального й екологічного характеру.

Територіальне управління означає регулювання процесів суспільного відтворення з метою підвищення його ефективності за рахунок удосконалення територіального поділу праці та міжрайонних зв'язків.

Територіальний округ – функціональна територіальна одиниця, яка утворюється для виконання державницьких і освітньо-культурологічних завдань.

Трудовий потенціал суспільства постає сукупністю інтегрованих кількісних та якісних характеристик робочої сили, яка забезпечує певні можливості у створенні матеріальних і духовних благ суспільства.

Унітарна держава (від лат. unitas – єдність, однорідність) – це форма державного устрою, що ґрунтується на зверхності суверенітету (верховної влади) єдиної держави над адміністративно-територіальними одиницями, на які вона поділена.

Управління – діяння, яке призводить до зміни стану якогось об'єкта; вплив на об'єкт, систему, процес тощо з метою збереження їх сталості або переведення з одного стану в інший відповідно до встановленої мети.

Управління службовою кар'єрою – заходи, що вживаються кадровою службою організації щодо планування, організації, мотивації і контролю службового зростання працівника виходячи з цілей, потреб і можливостей його та організації.

Управлінська культура – частина загальної культури суспільства, яка розглядається як єдність управлінських знань, цінностей, управлінських та організаційних відносин на певному етапі розвитку суспільства, управлінської діяльності.

Факт управлінський – одинична суспільно значуща подія або деяка сукупність однорідних подій, що є типовою для управлінської діяльності й характерною для певних управлінських процесів; причина, рушійна сила управлінського процесу, що потребує формулювання управлінського завдання або є наслідком управлінської діяльності.

Федералістська революція – це тип соціальної революції, яка приводить до якісних змін в етнополітичній свідомості народів і державному устрої.

Федерація (від лат. foedus – домовленість) – це союзна держава, яка складається з національно-державних утворень, які наділені певним обмеженим суверенітетом.

Фінансове вирівнювання – це процес усунення вертикальних і горизонтальних фінансових дисбалансів.

Фінансування з бюджету – це перерахування коштів на поточні/реєстраційні бюджетні рахунки розпорядників коштів з рахунку загального фонду державного бюджету.

Форма держави – це спосіб організації державної влади, що визначається формою правління, формою державного устрою та формою політичного режиму.

Форма державного устрою – це спосіб поділу держави на адміністративно-територіальні одиниці і розподілу повноважень між центральними, регіональними та місцевими органами влади.

Форма політичного режиму – це сукупність способів та методів здійснення державної влади.

Форма правління – це спосіб організації вищих органів державної влади. існує дві основні форми правління – *монархія* і *республіка*.

Функції держави – взяті в комплексі основні напрями або види внутрішньої і зовнішньої діяльності держави, що виражають і конкретизують її сутність та призначення в суспільстві, цілі й завдання державного управління.

Цільова програма – сукупність намічених до планомірного проведення, погоджених за змістом, скоординованих у просторі й часі, забезпечених ресурсами різнохарактерних заходів (дій), спрямованих на вирішення насущної проблеми, що не може бути забезпечене без концентрації зусиль і коштів для досягнення поставленої мети.

Якість управління – оцінка процесу управління, яка визначається ступенем досягнення встановленої мети та раціональністю організації процесу її досягнення.